

บราณานุกรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาไทย

กัลยา ติงศักดิ์, มรา. (2526) "เสียงในภาษาไทย 2" ภาษาไทย 3.

กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

ปราณี กุลละวณิชย์. (2529) จังหวัด : ชนชาติไทยในสารรถรัฐประชานเจน

ภาคที่ 1 กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2535) พจนานุกรมจังหวัด-ไทย. กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.

ปราณี กุลละวณิชย์. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์) ชนชาติไทยในสารรถรัฐประชานเจน.

เบรมินทร์ ดาวรี. (2529) รูปและความหมายของคำชี้พยากรณ์ที่เป็นค่า
คุณศัพท์และคำวิเศษในภาษาสังขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มีวรรณ ลีรัตน์. (2523) คำขยายในภาษาถิ่นเชียงใหม่. วารสารมนชยศาสตร์
10 (กค.-กย.) 2523:97-106.

สุดจิตต์ วิชชุโรจน์. (2534) การช้าค่าในภาษาเมือง เช้า. วิทยานิพนธ์อักษร
ศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาฯ

ภาษาอังกฤษ

Abercrombie, David. (1965) Elements of General Phonetics.

Edinburgh : Edinburgh University Press.

Argelander, A. (1927) Das Farbenhören und der
synasthetische Faktor der Wahrnehmung. Jena.

Bolinger, Dwight. (1965) Forms of English. Mass.: Harvard
Univ. Press.

- Crisfield, Arthur G. (1978) Sound Symbolism and the Expressive Word of Lao. Ph.D. dissertation University of Hawaii.
- Difflot, G. (1976) Expressive in Semai. Austroasiatic Studies. Oceanic Linguistics, Special Publication No. 13. University of Hawaii Press.
- _____. (1979) Expressive Phonology and Prosaic Phonology in Mon-Khmer. In Theraphan L. Thongkum et al. (ed.), Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology in Honour of Eugenie J.A. Henderson, pp. 49-59. Bangkok : Chulalongkorn Univ. Press.
- Doke, Clement M. (1935) Bantu Linguistic Terminology. New York : Longmans, Green, and Company.
- Firth, J.R. (1930) Speech. London : Ernest Benn Ltd.
- Fordyce, James F. (1988) Studies in Sound Symbolism with Special Reference to English. Ph.D. dissertation, University of California.
- Gleason, H.A. (1955) An Introduction to Descriptive Linguistics. New York : Henry Holt and Company.
- Gregerson, Kenneth. (1984) Pharynx symbolism and Rengao Phonology. Lingua 62
- Hamano, Shoko S. (1986) The Sound Symbolic System of Japanese. Ph.D. dissertation, University of Florida.
- Householder, Fred W. (1964) On the problem of sound meaning and English Phonestheme Word 2, 83-84.
- Jakobson, Roman and Linda Waugh. (1979) The sound shape of language. Bloomington : Indiana Univ. Press.

- Jespersen, Otto. (1922) Symbolic value of the vowel.
Philogoca I : 283-333.
- Jørgensen, Eli F. (1978) On the universal character of phonetic symbolism with special reference to vowels.
Studia Linguistica XXXII. 1-11 : 80-90.
- Kim, Kong-On. (1977) Sound symbolism in Korean. Journal of Linguistics 13 : 67-75.
- Ladefoged, Peter. (1971) Preliminary to Linguistics Phonetics. Chicago : The University of Chicago Press.
- Markel, Norman N. and Eric P. Hamp. (1960) Connotative meanings of certain phoneme sequence Studies in Linguistics. Bloomington : University of Indiana Press.
- Masson, David I. (1952) Synesthesia and sound spectra Word 8 : 39-41.
- Matisoff, James A. (1989) Tone, intonation, and symbolism in Lahu : loading the syllable canon. Linguistic of the Tibeto-Burman Area. 12.2 : 147-163.
- Marchand, Hans. (1969) The Categories and Types of Present day English Word Formation. Munchen : Verlagsbuchhandlung.
- Newman, Stanley. (1933) Furthur experiment in phonetic symbolism. American Journal of Psychology. 45 : 53-75.
- Nichols, Johanna. (1971) Diminutive consonant symbolism in Werstern North America. Language. 47 : 826-846.

- Ohala, John J. (1983) Cross-language use of pitch : an ethological view. Phonetica. 40 : 1-18.
- Payom, Dhamabutra. (1976) Recherches sur le symbolism phonétique en Thai : phonologie of signification. These pour le doctorat d université Sorbonne.
- Pranee Kullavanijaya (1985) Two Tai dialects in Yunnan ศาสตร์แห่งภาษา. 5 : 1-13.
- Pickett, J.M. (1980) The Sound of Speech Communication. Maryland : University Park Press.
- Samarin, William J. (1970) Inventory and choice in expressive language Word. 29 : 153-169.
- Sapir, Edward. (1929) A study in phonetic symbolism. Journal of experimental psychology 12.
- Schane, Sanford A. (1984) Generative Phonology. New Jersey : Prentice-Hall Inc.
- Scovel, Thomas. (1977) Some observations on restricted intensifiers in Northern Thai. A Tai fesschrift for William J. Gedney edited by Thomas W Gething, Honolulu.
- Theraphan L. Thongkum. (1979) Iconicity of vowel qualities in Northeastern Thai reduplicated words. In Theraphan L. Thongkum et al. (ed.) Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetic and Phonology in Honour of Eugenie J.A. Henderson. Bangkok : Chulalongkorn Univ. Press.

Theraphan L. Thongkum. (1985) Long syllable v.s. Short syllables in standard Thai: What are they phonologically? Paper presented at the International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, 12th October 1985. Paris.

_____. (1987) Nyah Kur (Chao Bon)-Thai-English Dictionary: Monic Studies VII . Bangkok: Chulalongkorn U press.

Tolman, Albert H. (1887) The laws of tone-color in the English language. Andover Review 7 : 326-337.

Ullmann, Stephen. (1967) An Introduction to the Science of Meaning. Oxford : Basil Blackwell.

Ultan, Russell. (1971) Size-sound symbolism. In Joseph H. Greenberg (ed.) Universals of Human Language. V. 2, Standford : Standford University Press.

Wescott, Roger W. (1971) Linguistic iconism. Language. 47 : 416-428.

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานวัตกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในภาคผนวกนี้ เป็นรายการคำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยเนื่องกันมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รายละเอียดของรายการคำมีดังนี้

- รายการคำจะเรียงตามประเภทของคำแสดงภาพลักษณ์
- ค่าในวงเล็บคือ ค่ากวิยาที่คำแสดงภาพลักษณ์นั้นปรากฏร่วม
- ความหมายของคำแสดงภาพลักษณ์มิได้ให้ไว้โดยละเอียด ตัวยเห็นว่าผู้ที่ต้องการใช้สามารถทราบความหมายได้จากผลการวิจัยนี้ อีกทึ่งจะเป็นการสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการนำไปทดสอบหรือวิเคราะห์ด้วยตนเองจะไม่ถูกซึ่งนำด้วยความหมายที่ผู้วิจัยให้ไว้

ประเภทแสงสี

(ləm)	j̥æt - j̥æt	ขาว
	jaŋ - jaŋ	ขาว
(laŋ)	caáŋ - háaŋ	แดง
(xōŋ)	oxóŋ - hóŋ	ชมพู
(sàw)	môt - thôt	หม่น, เศร้า
	phát - phât	หม่น, เศร้า
(ləŋ)	?ə - hə	เหลือง
	caáŋ - haáŋ	เหลือง
	cúén - ᰗ݂݁܂	เหลือง
(laŋ)	ɔwəŋ - kɔwəŋ	ใส, เหลือง
	sĕŋ - hĕŋ	ใส, เหลือง
(xéw)	caáw - ᰗ݂݁܂܂	เขียว
(xūn)	sùŋ - mùŋ	เขียว
(kām)	?ñt - tñt	แดงก่ำ, แดงเข้ม
(phək)	sáak - laák	ขาว

(xaaw)	saāt - laāt	ชาว
(sāw)	ŋaaw - ŋaaw	ส่อง
(lam)	phât - phât	คำ
	phât - phât	คำ
	m̄t - m̄t	มีด
	kɔm - ŋɔm	คำมะเนื่อง
(huāw)	kún - kún	เรือเรือง
(mōn)	thū - thū	หม่น

ลักษณะรูปร่าง

(mom)	?ɔp - pɔp	บวม
(jaān)	?ô - jô	ขาน
(lúm)	?ük - lük	เป็นหลุม
(kaāŋ)	wɔŋ - wɔŋ	กัวง
(lōm)	pɔt - pɔt	หลวม
(jɔj)	?ɔŋ - jɔŋ	ข้อย, ห้อย
(hēw)	lɔm - ?ɔm	เหี้ยว
(kè)	?aap - ?aap	แก, แช้ง
(suŋ)	kaaw - jaaw kɔk - jɔk	สูง สูง
(se)	jɔŋ - jɔŋ	ผอมเรียว
(maāp)	taāp - māap tɔep - mɔep tēp - mēp	แบบ แบบ แบบ
(maaŋ)	hem - hem	บาง
(lá)	?ɔlk - tɔlk	หนา

(lɔm)	?ɔm - tɔm	กลม
(kɔt)	kɔk - ηɔk	กด
(mɔn)	hun - hun	มน, กลม
(kɔn)	?ut - tüt	เป็นก้อน
(póŋ)	?um - t̥um	พอง
(pí)	?ɔm - pɔm	(แก้ม) พอง
(saem)	taak - saak	แซมกันชน์มา
(haāŋ)	caāw - faāw	(หนาม) อุยห่าง ๆ กัน

ท่าทางการเคลื่อนไหว

(maep)	tha - la	แลบลิ้น
(haāŋ)	kɔk - jɔk	เชยก
	kɔk - kɔk	เชยก กิก กัก
(nɔen)	mɔŋ - jaŋ	อ้าปากผงงาย
(ta kɔt)	?aaw - ?aaw	ค่าตาอ้มิงทิง
(sān)	t̥én - t̥én	สั่น
	t̥ít - t̥ít	สั่น
	th̥ít - th̥ít	สั่น
	phaat - phaat	สั่น
(hōm)	jɔŋ - jɔŋ	ชขม
	jɔp - jɔp	ชขม
(phaēp)	jaap - jaap	กระพริบ
(mæp)	jan - jan	ฟ้าแลบ
(?əm)	jon - jon	หมอกแผ่นคลุม
(phɔŋ)	joj - joj	ฝนปะยปราย
(tāj)	juk - juk	ไต่กระดุบ ๆ

(ki)	wɔŋ - wot	บลิว เผยบ ๆ
(l̥i w)	wán - wán	ลัมหมุน วีด ๆ
	wá - wá	หวีอ ๆ
	w̥at - w̥at	วีด ๆ

กลืน

(m̥en)	c̥eŋ - c̥eŋ	เหม็น
	?ɛm - ?ɛm	เหม็น ติ ติ
(xæw)	?ɛm - ?ɛm	คาว
(hɔm)	hɔŋ - hɔŋ	หอม

รส

(caan)	l̥ew - l̥ew	จีด
(waan)	l̥əm - l̥əm	หวาน
(sòm)	t̥aap - t̥aap	เปรี้ยว
(xòm)	caām - kaām	ขม
(kém)	caāt - caāt	เค็ม
(faāt)	saāw - laāw	เผ็ด
(phēt)	saāt - saāt	รสเผ็ด, เสียงเผ็ด

สัมผัสร์อสกาพ

(xéŋ)	t̥éŋ - t̥éŋ	ตึง
-------	-------------	-----

(xāŋ)	kɔ̄k - kɔ̄k	แข็ง
(tan)	?ăk - tăk	ตัน, แน่น
(lăk)	?ăk - kak	หนัก
(lāew)	jōk - jōk	เหลว
(lēw)	jăk - jăk	(ยาง) เนื้อยา
(jāap)	thăt - thăt	(เนอ) เนื้อยา
(mun)	lăt - lăt	ลัน
(hat)	xaaw - xăaw	สาก
(?on)	jōm - jōm	นิม
(maw)	jōt - jōt	เบา

ความรู้สึก

(?ūn)	mun - mun	อุ่น
(kăt)	căt - căt	เข็น
(cēp)	thăt - thăt	เจ็บ
(māj)	waăt - waăt	(ลม) ร้อน
(wón)	waăk - waăk	กระซิบ ปั่นป่วน

เสียง

făt - făt	นกหวีด
să - să	ฝนตก
tătă	กรัง
kătă - kătă	เสียงเคาะเหล็ก กลอง
ătă - ătă	โซ้ง ๆ

t̄op - t̄op	จับ ๆ (หมูอาหาร)
xūm - xūm	ครึ่น ๆ
p̄at̄ - p̄at̄	เสียงกลอง
paŋ - paŋ	ปั้ง ๆ
p̄āat̄ - p̄āat̄	เสียงพายลม
cāak - cāak	เสียงลิง
?āap - ?āap	เสียงเป็ด
p̄ūk - p̄ūk	เสียงตอกกระหนบ
c̄ōk - c̄ōk	เสียงหยดน้ำ
k̄ōk - k̄ōk	เสียงเคาะไม้
ŋāaw - ŋāaw	เสียงตะโกน
h̄ū - h̄ū	ือ ืือ
w̄ōk - w̄ōk	บือก ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายธนันนท์ ตรองดี เกิดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2502 ที่
จังหวัดสกลนคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ จากวิทยาลัยคณาสวัสดิ์ เมื่อปี
การศึกษา 2526 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาภาษาศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 เข้า
ศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นรุ่นแรก เมื่อปีการศึกษา 2530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย